

ELŐFIZETES:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitlér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Bírósági statisztika.

A zombori kir. törvényszék elnökétől több rendbeli kimutatást vettünk, melyek egy a zombori törvényszéknek, valamint a kerületébe tartozó járásbírók ügyforgalmát s a bírák tevékenységét tünteti fel. E kimutatások világosan mutatnak két körülményt: A bíróságokhoz érkező beadványok évről-évre való szaporodását s ezzel kapcsolatosan azt, hogy a bíróságok tagjainak megfeszített erővel kell működniük, hogy a jogkereső közönség igényeinek, az igazságszolgáltatás gyors és fontos eszközülésének eleget tegyenek.

A zombori törvényszék helyzete a legutóbbi időkben nem volt a legkedvezőbb; óriási ügyforgalmával szemben a bírói létszám oly csekély volt, hogy a legodaadóbb fáradsággal sem lehetett az elintézetekben az egyensúlyt fentartani. E viszonyok nyomozó hatása alatt görnyedt törvényszékünk egy darab ideig, a míg az elnök ismételt előterjesztésére s meg nem cáfoltatott érveire Szilágyi igazságügyi miniszter belemert a bírói létszám felemelésének kapcsolatos rekonstrukciójába.

Rövid idő kellett hozzá s törvényszékünk helyzete gyökeresen megváltozott; a jeles erőkkel szaporodott bírói kar duzzadó munkájával, munkakedvvel s képzettséggel látott hozzá fontos feladataihoz. S ha csak a fentemlített kimutatások adatait tekintjük, biztos jelét látjuk abban, hogy az egyensúly teljes beövetkezése a külsőben van. Az elvégzett munka quantumánál azonban még fontosabb ennek jogi szempontból való értéke. S ezen tekintetben bátran állíthatjuk, hogy a jogkereső közönség rendelkezésére a zombori törvényszékben egy hivatása magaslatán álló kitünő bírói testület áll.

A rendelkezésünkre bocsájtott kimutatásokból itt közlünk egyrészét: Elintéztetett a múlt évben 15325 polgári, 19025 telegkönyvi, 8500 büntető, 67 fegyelmi, 2176 elnöki beadvány. Ebből a polgáriaknál Szondy Mátyásra 3925, Jusits Antalra 6417, (a hagyatéki ügyekkel együtt), Fogler Bélára 4743, (váltó- és kereskedelmi ügyek), Grün József (csak az imént neveztetett ki) 152 beadvány esik; telegkönyvekből esik Radány Péterre 15864, Sztójkovic Györgyre 1791, a büntető ügyeknél Hettesheimer Henrikre (vizsgáló bíró) 2924, (egy ügy

sem maradt elintézetlenül), Dalmay Pálra 1529, Sztójkovic Györgyre 1701, (egy ügy sem maradt elintézetlenül). Hátralékban maradt összesen 275 polgári, 53 telegkönyvi és 110 büntető ügy.

Kötelességet teljesítünk tehát akkor, a midőn a nyilvánosság előtt is rámutatunk arra az öröndetes tényre, hogy törvényszékünk immár a legszigorúbb kritikát is kiállja s hogy az ország hasonló bíróságai között az első helyek egyikét fogja maga számára kivívni. Nem ily kielégítő az állapotok a zombori kir. járásbírói ügyforgalmát illetően és a járásbírói jeles és nagy szorgalmu vezetője, továbbá bírói kara szintén elkövet mindent, hogy az itt még nagyobb arányokban szaporodó szükségletnek elég tétessék. Nem rajtuk, hanem az aránytalanul csekély bírói s még kisebb kezelőszemélyzeti létszámon mulik az, hogy a járásbírói s hasonló eredményt konstataálhassunk. A járásbírói ügyforgalma olyan óriási, annak vezetője a szorosan vett bírói funkciókon felül annyira túl van terhelve adminisztratív teendővel, hogy a jelenlegi létszám mellett fizikai képtelenség a járásbírói igényeit gyorsan és pontosan kielégíteni.

S egyenesen kijelentjük, hogy míg e téren az igazságügyi kormány gyökeres változtatást nem vesz igénybe, a zombori járásbírói ügymenetében a teljes harmónia nem állhat be. Szükségtelen hangoztatnunk azt, hogy mily nagy anyagi és erkölcsi érdekek követelik pedig, hogy ez beálljon. A törvényszék érdemes elnöke, a ki, hacsak tőle függne, rég segített volna a bajon, bizonyára minden erejét felfogja használni, hogy igazságügyi kormányunk belássa, miszerint a zombori kir. járásbírói megerősítésére szükség van.

Ujdonságok.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Kováts Máté almai plébánosnak öfelsége az Esztergom melletti sz. Benedekről nevezett c. apátságot adományozta. Tilling Ferenc bresztovói káplán az ottani, — Vitt Ignác ókanizsai káplán, a bajsai plébánia ideiglenes adminisztrációjával bízott meg.

Brankovics adománya. Brankovics György szerb patriárcha szülő községének, Kulpinnak, harmincezer forintot adományozott templom- és iskolaépítési célokra.

Itélő táblai elnökünk nyugalmazása. Egy budapesti újság legközelebbi számában azt a meglepő ujdonságot közölte, hogy Sélly Sándor a szegedi

itélő tábla elnöke elhatározta, hogy állásától visszalép. Mint Szegedről értesültünk, Sélly nyugalomba vonulásáról forgalomba hozott hírek teljesen alaptalanok.

Elöléptetések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hruschka Lipót, Kovács János, Jánosi Boldizsár, Pap József és Zaubauer Ágoston újdéki kir. főgymnáziumi tanárokat, valamint Triff Gábor szabadkai áll. tanítóképző és Petrovác István bajai áll. tanítóképző tanárokat a VIII. fizetési osztályba léptette elő 1894. évi január 1-től számítható érvényességgel.

Áthelyezés. Szeghó Kornél törvényszékünk jeles képzettségű albiráját és társadalmi életünk kedvelt alakját az igazságügyminiszter a kulai kir. járásbíróihoz helyezte át.

Elöléptetés. Az igazságügyminiszter Éva József ó-becsei járásbírói segédelekkönyvvezetőt ugyanoda telegkönyvvezetővé nevezte ki.

Bankett. A zombori magy. kir. pénzügyigazgatóság tisztikara által Danczer Kornél kir. tanácsos pénzügyigazgató tiszteletére folyó hó 10-én rendezett bankett kitünően sikerült. Az estélyen 150-en vettek részt, köztük társadalmi életünk kitünőségei csaknem teljes számmal; ott volt a vármegye tisztikara a főispánnal és alispánnal, a városi tisztikar több tagja a polgármesterrel, Fejér Gyula apát, a bírói, az ügyvédi, a tanári-kar, a cs. és kir. közöshadsereg és a magy. kir. honvédség tisztikarának számos tagja s a pénzügyi branchéhoz tartozók köztül a vidékről is számosan. Danczer Kornél pénzügyigazgató bár aránylag rövid idő óta lakója a városnak s bár állása olyan, mely inkább ellenségek, mint jó barátok szerzésére alkalmas, városunk társadalmi életében oly osztatlanul tisztelt pozíciót tudott magának kedves egyéniségével és modorával kivívni, melyre méltán büszke lehet. Az első felköszöntőt Sándor Béla főispán mondta a királyra, a másodikat Kaczynsky p. u. igazgatói helyettes Danczer Kornélra, majd Danczer pénzügyigazgató igen sikerült tiszteletben köszönte meg a személye iránt nyilvánuló rokonszenvet és Sándor Béla főispánra emelte poharát. Ezután megindult a tósztok árja, Bárczy a vendégekre, dr. Kardos királyi ügyész, Schlagetter polgármester és Schmausz alispán szép beszéd kíséretében Danczerre emeltek poharát. Igen sikerült felköszöntőt mondott még Sándor Béla főispán a pénzügyigazgatóság tisztikarára és Kozma László ügyvéd Dömötör kir. járásbíróra. Szóltak még többen is, és a társaság a legjobb hangulatban együtt maradt a késő éjjeli órákig. Dicsérolg kell megemlékeznünk a menürol, mely kitünő és magyaros volt, valamint a gyors kiszolgálásról.

Fizetés felemelés. Titel község képviselő-testülete f. évi február hó 8-án tartott rendkívüli közgyűlésen gróf Leiningen Árn kormány-biztos indítványára a községi jegyző fizetését 600 frtól 1000 frtra, segédjegyzőét 400 frtól 600 frtra és az irnokét 300 frtól 450 frtra emelte fel.

Jóváhagyás. A belügyminiszter az adai magyar római katolikus „Népkör“ alapszabályait jóváhagyta.

Választás. A katymári körállatorvosi állásra Horváth Mihály állatorvos választatot meg.

A „BÁCSKA“ tárcája.

A templomba . . .

*A templomba tértem minap
S a pap elcsodálkozott...
„Bizonyára jobb útra tért,
Ilyesfélét mormogott.*

*Megmondjam-e, jó öreg pap,
Váltakép mi a való?
— Menekültem, mert üdözött
Hitelezöm, — a zsidó.*

Szabadka Gyula.

FARSANGI CSEVEGÉS.

(A zombori kaszinó-egyleti dalárda farsangi estélyen, előadta Bácszi Iván.)

A mai estély rendezőségének az a csodálatos ötlete támadt, hogy én valamely tréfás monologot szavaljak. Sohasem szavaltam életemben és a monologokat ki nem állhatom, ki nem állhatom minden egyébtől eltekintve azért is, mert azt tapasztaltam, hogy 100 monologot hallgató ember közül 99-nek az a legfőbb óhaj-tása, vajha a nekik előadott monolog lehetőleg mielőbb véget érne.

Azután a külsőségek: sikkes állás... merész tekintet, a fő üntudatos hátravetése, az tünepélyes gesztusok... s mindezt a tikör előtt apróra betanulni... nem, nem szavalok monologot semmiért!

Ezen határozott kapálódzásom következtében a mai program negyedik pontjában holmi „farsangi csevegés“ vevődött fel. A tárgya nincs megmondva. A rendezőség nyilván azt az álláspontot foglalja el, hogy lehet csevegni tárgy nélkül is.

Hát hiszen lehetni lehet, csak hogy akkor a csevegésnek nincs ám hossza-vége.

Ez pedig lelkiismeretbe vágó dolog, mert a program javarésze még hátra van s így minden felesleges szó, a program után következő élvezetek rovására esik.

Gondolom, hogy cikornyásan bár, de elég csinosan fejeztem ki azt, hogy rövid leszek.

Tisztelt hölgyeim és uraim!

Mikor a mi dalárdánk szépen kikenve-kifenne, itt a dobogón megjelenik, hogy a mi megszokott régi és kedves közönségünknek dalt dal után előadjon, hát azt hiszem, a kinek nincsen része benne, annak eszébe sem jut, hogy ezt a rövid ideig tartó produkciót, mennyi fáradozás, mennyi vesződség előzte meg. De hát ez a világ folyása. Ujságolvasás közben nem gondolunk a betűszedő fáradságára, lakomázás közben nem a szakácsnő vesződségére.

És mégis minden vesződség és fáradság dacára mily élvezet tanuja, részese lenni annak, hogy miként jön létre a dal.

Egy kis világ tárul itt fel előttünk, telve sok apró, rokonszenves, vidám és bohókás vonásokkal. Nem is kell hozzá egyéb, csak meg kell azokat figyelni és meglesni. Kérdem mért nem válnék ez be a programmszerű csevegés tárgyának?

Ujabb időben amugy is divatba jött azokat a dolgokat leírni, melyek a műhelyben mennek végbe. S ez megfelel a mai kor századvégi reális irányának és érdekel veszünk tudomást arról, hogy miként csinálják az újságot, hogyan egreciroznak a katonák, mit csinálnak a színészek a színpalak mögött, sat. sat.

A sok satöbbi között tessék tehát meghallgatni azt is, hogy hogyan jön létre a dal.

Ott kezdem a dolgok sorát, mikor a dalárdánknak pihenője van.

Oly csendes és rendes akkor minden.

A zongora csukva, a székek sarokba állítva, se kóta, se élő lény sehol. Ha az ember ilyenkor behunyja a szemét, szinte hallani véli az aggastyánok seprűinek a subogását, a mint hetivásár után a piacot söprik. Körülbelül ez fejezi ki a hangulatot.

De kitűzik az első szólampróbat és a kép meg-

változik. Gyertyák égnek a zongorán s kóta-örző ur idegesen csapja ki azt a pamatot, mely sorra jön.

Itt meg kell állapodnunk.

Zeneműtáros a hivatalos neve annak az urnak, a ki legfőbb kincsünk, a kóta körül baktekeskedik. A hány ilyen urat ismertem, az mind egyforma volt. Irattárunk hasonlított némely országutakhoz, a melyek addig használhatók, míg nem javítják. Minden u. n. rendezés után jó fél évig ne adj Isten valamit megaládni. Az alatt megint jól összekevernek mindent s az illető táros ur rémségesen dühös ugyan, de mégis nagyobb így annak a valószínűsége, hogy a kereset hangyék, ha nem is mindjárt, de rövid időre mégis előkerülnek.

Tehát mint mondtam, az I-ső tenor tart szólampróbat.

Nem hiszik, kérem, mily szoros kapcsolatban áll a hangnem a dalnak egész megjelenésével, a külső és belső emberrel.

Az első tenor például az arisztokratikus irányt képviseli. Rendes körülmények között a dalpróbaon hideg, tartózkodó és semmi kétség, hogy vannak pillanataik, a mikor Deák Ferencnél külföld legényeknek képzelik magukat. Hibát nem ismernek meg, ellenben kesernyész kritikára mindig hajlandók. De azt csak foghegyről és halk hangon mondják el. Ime hová ragadja az I-ső tenorokat az a tudat, hogy a vezérhangot ők adják.

Bezzeg a vegyeskarban, midőn a vezérlőhang a hölgyeké, a büszke és öntudatos tenorok ugyancsak lapitanak. Majd megtetszik látni az utolsó számmal, miként húzódnak hátrafelé. S a mi őket legjobban bántja, az a közönség a második tenorral, mert a vegyeskarban evvel egyformát énekelnek.

A második tenor ugyanis a lemondást képviseli. Ének közben bizonyos melancchikus vonás látszik az arcukon. Sohasem láttam még egy rézbőrű indiánust, de olvastam, hogy azoknak az arcán van valami keserűséget, lemondást kifejező vonás. Ha festeni tudnék s indiánust kellene festenem, s az arckifejezést illetően modellre volna szükségem, hát én azt a második tenorok közt keresném.

